

Tudi v kulturno prosvetnem delu nova vsebina in nove metode dela

Samo z novo in sodobno vsebino ter z zanimivimi in privlačnimi oblikami kulturno prosvetne aktivnosti v krajevnih družbenih centrih (klubih) bomo pritegnili zlasti mladino k aktivnemu sodelovanju ter ji nudili zdravo in koristno razvedrilo.

ZA SODOBNEJŠO IN KVALITETNEJŠO KULTURNO PROSVETNO DEJAVNOST

Z jesenjo vsako leto na široko odpiramo vrata raznim kulturno prosvetnim dejavnostim na območju posameznih krajevnih skupnosti. Zadnja leta pa opazimo na tem področju določen zastoj in mrtvilo. Ni več nekdanje široko razgibane in pestre tozadavne aktivnosti in sodelovanja občanov.

KJE SO VZROKI KRIZE IN ZASTOJEV V KULTURNO PROSVETNO AMATERIZMU?

Mnenja so različna, vendar bo nedvomno največ vzrokov v preživelih vsebinah, metodah in načinih dela tozadavnih organizacij. Nov čas z bistveno drugačnimi pogoji in možnostmi zahteva nedvomno:

- sodobnejše, zanimivejše, kvalitetnejše in vsebinsko mnogo pestrejšo kulturno prosvetno dejavnost,
- bolj racionalno in učinkovito izkoriščanje razpoložljivih (skromnih) sredstev.

Pestrega in kvalitetnega kulturno prosvetnega dela in prireditvev pa na območju posameznih krajevnih skupnosti ne more razvijati le majhen krog aktivstov (ali celo samo eden), temveč je potrebna širša medsebojna povezava in sodelovanje. Zaradi tega bo potrebno:

- ustanoviti občinski koordinacijski programski svet, ki naj koordinira in programira razna kvalitetna gostovanja, prireditve itd.
- osnovati občinski servis pri ZKPO, ki bo prevzel skrb in strokovno pomoč pri izbiri gradiva za razne prireditve v krajevnih družbenih centrih. Organizatorji in programski vodje kulturno prosvetnih dejavnosti na terenu namreč potrebujejo konkretno in kvalitetno strokovno pomoč v obliki nasvetov iz občinskega centra, pri čemer pa seveda ne smemo kakor koli zavirati ali omejevati čim širše samoupravne aktivnosti krajevnih organizatorjev in tamkajšnjega prebivalstva.

PREDVSEM JE POTREBNO ANALIZIRANJE KONKRETNIH RAZMER IN POTREB

- Najprej bo nedvomno potrebno:
- načrtno proučiti celotno problematiko kulturno prosvetne dejavnosti na območju naše občine,
 - ugotoviti dejanske tozadavne potrebe občanov, zlasti mladine, na območjih posameznih krajevnih skupnosti in nato
 - poiskati najustreznejšo sodobno vsebino, metode in obliko tozadavne aktivnosti na območju posameznih krajevnih skupnosti in občine kot celote ter v zvezi s tem
 - izdelati mesečne, četrtletne, letne in končno tudi srednjeročne plane in programe konkretnega razvijanja in pospeševanja ustreznih vrst in oblik sodobne kulturno prosvetne aktivnosti.

METODOLOGIJA ZA ANALITIČNO RAZISKOVANJE

Objavljamo okvirno metodologijo za analitično raziskovanje kulturno prosvetne dejavnosti, problematike in potreb občanov. Z ustreznimi prilagoditvami je ta metodologija uporabna tudi za vse druge oblike družbenih aktivnosti in potreb občanov. Šgl

Zveza kulturno prosvetnih organizacij je družbeni organ za usmerjanje in vodenje amaterske kulturno-prosvetne dejavnosti na območju naše občine. Kot taka nosi polno odgovornost, (kakor danes, tako tudi še mnogo bolj v bodoče) v smislu pravičnega usmerjanja in načina zadovoljevanja kulturno prosvetne dejavnosti in potreb občanov v naši občini.

KDO VODI IN USMERJA KULTURNO PROSVETNO DEJAVNOST NA OBMOČJU NAŠE OBČINE

Za pospeševanje in razvijanje kulturno prosvetne dejavnosti v skladu s potrebami naših občanov imamo na območju naše občine kar dva družbena organa, in sicer:

● svet za prosveto in kulturo pri občinski skupščini, ki so ga izvolili občinski odborniki (predsednik Bojan Stular, podpredsednica Breda Cajhen in člani: Janez Bergant, Lilijana Bezinovič, Stefan Borčnik, Anton Lah, Franc Orel, Franc Pokoren, Anton Sigulin, Nada Tičar in Emil Weis-Belač),

● občinsko zvezo kulturno prosvetnih organizacij (prej občinski svet Svoboda).

Na zadnji delovni konferenci ZKPO so bili izvoljeni v novi upravni odbor občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij: Tone Avsec (Medvode), Jožica Bečan (Sora), Stefan Borčnik (Bukovica), Julij Debeljak (Smlednik), Franc Debeljak (Šiška), Jože Erman (Šiška), Mira Isakovič (Šiška), Feliks Ježek (Pirniče), Jože Karitnik (Skaručna), Vilko Kolar (Šentvid), Majda Lenič (Šiška), Andrej Ljoljo (Vodice), Peter Militarov (Pirniče), Zinka Nahitgal (Gameljne), Franc Orel (Medvode), Herman Pečnik (Šiška), Franc Pokoren (Medvode), Igor Ponikvar (Dravljje), Slavko Pregelj (Šentvid), Slavko Smole (Tacen), Lovro Sim-

novič (Šentvid) in Janez Šparar (Šiška).

V predsedstvo so bili izvoljeni: predsednik Stefan Borčnik, sekretar Mira Isakovič, predsednik organizacijsko kadrovske komisije Vilko Kolar, predsednik glasbene komisije Herman Pečnik, predsednik klubske komisije Jože Prelog, predsednik filmske komisije Majda Lenič in predsednik dramske komisije Peter Militarov.

Nadzorni odbor sestavljajo: Nuška Jankovič (Šentvid), Avgust Kos (Gameljne), Polde Medved (Šiška), Jože Rozman (Smlednik) in Stojan Vidmar (Šentvid).

Analiziranje in programiranje

Nujno je, da na sedanji višji družbeni stopnji:

- opustimo dosedanja improvizirani, stihijski, premalo premišljeni, poglabljeni in organizirani način svojega dela ter
- osvojimo sodobnejše načine in vsebino dela z bolj načrtnim in racionalnim izkoriščanjem razpoložljivih kadrov, sredstev in drugih možnosti za uspešnejše delo.

Izhodišče za to sta

- znanstvena analiza in proučitev kulturno prosvetnih razmer, potreb občanov in možnosti ter
- praktična uporaba teh ugotovitev v srednjeročnem planu in v bodoči načrti, vsakodnevni delovni praksi.

DELOVNI POSTOPEK

Če hočemo pri tem delu doseči res čimbolj točne in precizne rezultate, potem moramo imeti jasno izhodišče z vsemi potrebnimi sredstvi, postopki in načini dela, in sicer:

- jasen cilj tega raziskovanja (namen),
- razčlenjeno delovno območje,
- jasno oblikovane raziskovalne probleme,
- ustrezno metodo dela,
- konkretno proučevalno gradivo,
- čimbolj precizne rezultate in ugotovitve. Končno moramo
- izdelati ustrezne smernice za nadaljnja usmerjanja, vodenje in organiziranje kul-

turno prosvetne dejavnosti s sodobnejšo vsebino in načinom dela.

● NAMEN RAZISKOVANJA

Namen raziskovanja v naši občini kot celoti, kakor tudi na njenih posebnih območjih, je:

- ugotoviti dejansko stanje kulturno prosvetne dejavnosti oz. konkretno: kako intenzivno in v katerih oblikah se danes izraža kulturno prosvetno življenje,
- ugotoviti, kateri dejavniki (činitelji) vplivajo pospeševalno oz. zaviralno na kulturno prosvetno dejavnost,
- ugotoviti, kakšne so in kako se izražajo na posameznih posebnih območjih občine kulturno prosvetne potrebe občanov in kako ter v koliki meri jih zadovoljujemo,
- ugotoviti, kaj bi se v usmerjanju, vodstvu in organiziranju občinske kulturno prosvetne politike lahko še bistveno izboljšalo s prilagoditvijo konkretnim potrebam občanov,
- končno ugotoviti, katera je osnovna problematika in potreba kulturno prosvetne politike v občini ter na to stalno opozarjati vse pristojne dejavnike (činitelje).

● DELOVNO OBMOČJE

Delovno območje raziskovanja obsega vso občino. Pri tem pa se moramo zavedati, da območje občine ni enotno, ter da bi nam samo taki pa-

datki zelo malo koristili pri konkretnem delu v posameznih naseljih.

Razna naselja naše občine so se razvijala pod zelo različnimi družbeno ekonomskimi pogoji in vplivi. Tudi pogoji in vplivi sedanje družbene ekonomske politike so zelo različni. S tem so bistveno različne njihove potrebe, kakor tudi pogoji in možnosti za zadovoljevanje kulturno prosvetnih potreb njihovega prebivalstva.

V grobem bi območje naše občine lahko razdelili:

- na mestno območje oziroma na vplivno območje mesta Ljubljane ter

- na podeželsko območje, ki pa zopet ni homogena (enotna), temveč bi ga lahko razdelili vsaj na tri tipične enote in sicer:

- centralna podeželska naselja:

- hitro razvijajoča se naselja z manjšo industrijo in koncentracijo podeželskega prebivalstva,

- bodoča centralna podeželska gospodarska, družbena, izobraževalna in kulturno prosvetna žarišča z vsemi ustreznimi ustanovami in organizacijami (glej 40. in 41. člen občinskega statuta),

- vedno večja socialna in profesionalna diferenciacija prebivalstva,

- vedno močnejše težnje po višjem osebnem in družbenem standardu in s tem po večjih kulturnih potrebah.

- tipična „spalna naselja“:

- vasi v bližini gospodarskih in kulturnih središč, toda brez razvoja,

- velike spremembe v načinu življenja in vrednotenja tudi kulturnih potreb in interesov vedno bolj delavskega prebivalstva.

- „brezperspektivna naselja“:

- pretežno hribovske vasi z raztresenimi hišami, oddaljene od večjih gospodarskih in kulturnih središč.

- zasebno neakumulativno kmetijstvo kot edina gospodarska panoga,

- pomanjkanje vseh pogojev za kakršenkoli ugoden razvoj,

- stalno odseljevanje mlajšega prebivalstva,

- propadanje družbeno ekonomskega temelja ter s tem postopno admiranje gospodarske, družbene politične in kulturne aktivnosti.

Prav zaradi tako različne in nehomogene strukture naselij na območju naše občine bomo morali razen

- skupnih podatkov in ugotovitev, veljavnih za vse območje občine, posebej proučevati in ugotavljati potrebe

NOVE METODE DELA ZA RAZVOJ MNOŽIČNE TELESNE VZGOJE

Tudi v pogledu množične telesne vzgoje opažamo značilne razlike med mestnim in izvenmestnim območjem naše občine.

MESTO – PASIVNO

Na mestnem predelu naše občine je tudi na področju množične telesne kulture še vedno čutili določeno nezainteresiranost in pasivnost.

Vzroki za tako stanje so nedvomno predvsem v dosedanjih metodah dela, ko se je vse fizikalno življenje pri nas ocenjevalo skoraj izključno po doseženih tekmovalnih rezultatih maloštevilnih „vrhunskih“ športnikov. Pri iskanju pretežno le ozke vrhunske kvalitete pa smo pozabljali vse preveč na potrebno širino, na množičnost, na kvantiteto.

Praksa je na nešteti področjih človeškega udejstvovanja pokazala in dokazala, da kvaliteta lahko raste iz kvantitete. To nedvomno velja tudi za področje telesne vzgoje. Tudi iz tega razloga ne smemo zanemarjati množičnosti na tem področju.

PODEŽELJE – AKTIVNO

Na izvenmestnem območju naše občine vidimo več smisla in razumevanja za koristnost množičnega vključevanja v telesno vzgojo.

Vzroki za to so nedvomno v požrtvovalnih vodstvenih kadrih, ki so izredno iznajdljivi pri uvajanju raznih prastarih oblik dela s članstvom, posebno pa še z mladino.

Priznanje je treba izreči tudi vaškim družbeno-političnim in drugim organizacijam, zlasti pa šolskim vodstvom, ki se skupno zavzemajo za čimbolj množično in pestro razgibano telesnovzgojno dejavnost.

Tudi občani imajo na podeželju mnogo več razumevanja za ustrezno podporo in sodelovanje. Tako vaščani sami sofinancirajo razne manifestacijske telovadne nastope in športne prireditve. Prav tako finančno sodelujejo pri raznih popravilih in gradnjah športnih igrišč itd.

ANALITIČNO RAZISKOVANJE

Podobno kot v dejavnosti organov krajevnih skupnosti in v kulturno prosvetni dejavnosti bo potrebno, da tudi telesnovzgojni delavci:

- temeljito in sistematično raziščemo problematiko množične telesne vzgoje mladine in odraslih,
- ugotovimo dejanske tozadavne potrebe pionirjev, mladine in odraslih,
- registriramo obstoječe možnosti za zadovoljevanje teh potreb in končno
- izdelamo tudi srednjeročne plane smotrnega in načrtnega razvoja množične telesne vzgoje tako na območju posameznih krajevnih skupnosti, kakor tudi na območju celotne občine.

Sodelujte z nami pri tem delu!

Albina ZORŽ

telesni vzgoji tudi interese mladine in pionirjev. Ti žele predvsem športno aktivnost, načrtno treniranje in občasna tekmovalna.

Zelimo, da v novem šolskem letu usmerimo dejavnost šolskih športnih društev zlasti v tej smeri in da bomo imeli pri tem tudi ustrezno pomoč šolskih vodstev in raznih športnih organizacij.

Ludvik Zajc na šisenski skakalnici

ŠOLSKA ŠPORTNA DRUŠTVA

Čimveč mladih športnikov

Na območju naše občine je 11 šolskih športnih društev, in sicer na osnovnih šolah „Rihard Jakopič“, „Hinko Smrekar“, „Valentin Vodnik“, „Franc Rozman“, „Zvonko Runko“, „Alojz Kebe“ in „Franc Maren“, nadalje na gimnaziji in v vaješkem domu v Šentvidu, na industrijski šoli Litostroj in na industrijski kovinarski šoli.

Z boljšim vsebinskim delom in z dobrimi tekmovalnimi rezultati izstopajo ŠSD „Valentin Vodnik“, „Hinko Smrekar“ in gimnazija Šentvid. ŠSD se

posvečajo predvsem nekaterim vrstam športa. Tako je ŠSD „Valentin Vodnik“ postala nekako center za vzgojo mladih nogometašev (seveda

ob aktivni pomoči TVD Ilirija). Druga ŠSD so se posvetila atletiki, košarki, rokometu itd. ŠSD „Zvonko Runko“ pa je uspešno zaključila zelo uspešen plavalni tečaj.

NUJNO JE MNOŽIČNO AKTIVNO SODELOVANJE PIONIRJEV IN MLADINE

Če govorimo tudi o slabostih, ki jih opažamo v vrstah

ŠSD, potem moramo poudariti, da so se ta že iz začetnih težav usmerila skoraj izključno v razna tekmovalna manjštevinskih kvaliteten mladih športnikov. Težišče mora biti zlasti pri ŠSD na množičnem vključevanju pionirjev in mladine v izvenšolsko telesno vzgojo. ŠSD naj v mladem rodu razvijajo zlasti pridobivanje telesno kulturnih navad in potreb.

POTREBNA JE INTENZIVNA VADBA

Skoraj povsod se pojavljajo določene težave zaradi pomanjkanja ustreznih pogojev za uspešnejšo telesno vzgojo mladega rodu. Ob primernih dobri volji se lahko povsod razvijajo določene športne vrste, za katere obstajajo krajevne možnosti in pogoji.

Nujno je, da naredimo kakor naprej od dosedanje ekstenzivne vadbe („svaštarenja“) k intenzivni vadbi za mladi rod najprivlačnejših vst in oblik telesne aktivnosti.

SLABOSTI UČNIH NAČRTOV NE SPADAJO V ŠSD

Zgrešeno je tudi mnenje (ki se odraža zlasti v šolskih učnih načrtih), da je bistvena za telesno vzgojo mladega rodu vadba raznih izumetničenih vaj, artistično skakanje, najnovejša tehnika v suvanju krogle in podobno.

Nedvomno bo mnogo koristnejše, če pionirje in mladince usposobimo za hajo, za bivanje v naravi, da jo naučimo dobro nekaj športov, ki jih bodo nato igrali tudi v počitnicah.

STVARNA TELESNA VZGOJA JE NUJNA

V smislu telesne vzgoje so naši šolski učni načrti za naše razmere in možnosti mnogo prezahtevni in preobsežni. Zaradi tega so za večino naših osnovnih šol nerealni, ker so neizvedljivi. Upoštevajmo pri

ANALIZIRANJE IN PROGRAMIRANJE KULTURNO PROSVETNE DEJAVNOSTI

Nadaljevanje s prejšnje strani in pogoje ter možnosti za njihovo zadovoljevanje ločeno za:

- mestno območje oziroma za vplivno območje mesta Ljubljane,
- centralna podeželska naselja,
- tipična „spalna naselja“,
- brezperspektivna, oddaljena in raztresena naselja.

● GRADIVO ZA PROUČEVANJE

Gradivo za proučevanje naj obsega predvsem:

- a) statistične podatke občine ter njihove primerjave s statističnimi podatki republike, okraja, dveh razvitejših in dveh manj razvitih občin,
- b) statistične podatke za posamezna naselja po tipih naselij,
- c) ankete o posameznih vrstah kulturno prosvetnih dejavnosti po naseljih,
- d) intervjuje s predstavniki družbeno političnih organizacij in z nekaterimi člani, ki se aktivno udeležujejo na kulturno prosvetnem področju,
- e) eksperimentalno delo in analiziranje rezultatov.

Upoštevamo upoštevati, da so pogovorni pokazatelji kulturno prosvetne dejavnosti, ki so problematike:

– prisotnost vseh vrst pe-

riodičnega tiska, radia in televizije,

- b) kinematografska mreža in problemi filmske vzgoje,
- c) konkretna dejavnost kulturno prosvetnih društev itd.
- č) kulturno prosvetna dejavnost in vloga šol (pevski zbori, knjižnice . . .)
- d) splošno izobraževalna dejavnost delavske univerze, glasbene šole, občinske knjižnice in drugih podobnih poklicnih institucij,

e) razstave, muzeji itd.,

f) odnos do kulturnih spomenikov itd.

● OBLIKOVANJE PROBLEMOV RAZISKOVANJA

Izhodišče za vsako vrsto raziskovalnega dela naj bo dovolj jasno in precizno izoblikovanje temeljnega problema z vsemi ustreznimi vprašanji, ki naj omogočijo čimbolj točne ter uporabne odgovore.

● METODA DELA

Delo naj bo teamsko in sistematično na podlagi dobro pripravljenih delovnih programov in načrtov.

● UGOTAVLJANJE IN PREVERJANJE REZULTATOV IN UGOTOVITEV

Vse dobljene rezultate je potrebno še kritično preveriti

in jih med drugim tudi primerjati z dosegljivimi:

- republiški in bivšimi okrajnimi povprečji,
- s podobnimi rezultati dveh razvitejših in dveh manj razvitih občin. Šele na podlagi vsega tega naj se nato precizirajo konkretne ugotovitve.

● SMERNICE ZA NOVO, POGLOBLJENO IN NAČRTO DELO

Na podlagi vsega tega bi šele izdelali:

- osnovno problematiko kulturno prosvetnega stanja in potreb občanov na posameznih posebnih območjih občine,
- razne možnosti za njihovo uspešno zadovoljevanje,
- občinsko kulturno prosvetno politiko, programiranje, načrtovanje, realiziranje, kakor tudi analiziranje doseženih novih rezultatov dela ter stalno korigiranje in dopolnjevanje teh ugotovitev.

● TAKOJSNJA REALIZACIJA NOVIH SPOZNANJ IN UGOTOVITEV

Vse ugotovitve analitičnega raziskovanja je potrebno takoj prenesti v prakso ter jih preizkusiti in spopolniti.

Pavle ŠEGULA

SMUČARSKA SKAKALNICA?

Rudi Finžgar, Janez Poldo, Jože Slibar so znani po vsem svetu. Oto Giacomelli, Marjan Pečar, Ludvik Zajc, Stanjko Smolej in drugi so kot mladinci osvajali najboljše mesta v evropski eliti smučarskih skakalcev.

IMAMO MNOGO TALENTOV, TODA – MALO MOŽNOSTI ZA MNOŽIČNI TRENING

Vzdrževanje skakalnice z umetno maso v Mostecu je v krizi. Ni potrebnih sredstev. Iz dosedanje prakse pa vemo, da je priprava skakalnice za trening skakov v Planici zaradi pogostega sneženja zelo zamudna in draga.

KAJ JE S ŠISENSKO SKAKALNICO?

Odobrena sta 2 milijona S din za pripravo načrtov, kajti na kraju, kjer je bila stara skakalnica, se da zgraditi lea športni objekt, ki bi bil zelo dragocen in pomemben za nadaljnji razvoj skakalnega športa. Skakalnica bi se nahajala takorekoč v središču naše občine. Tu je sedaj že najgostejša naseljenost ter občani nujno potrebujejo ustrezne naprave za množično gajenje zlasti zimskih športov.

NOVA SKAKALNICA – PONOŠ SIŠKE IN LJUBLJANE

Novi betonski smučarski skakalnica na stari lokaciji z raznimi drugimi dopolnilnimi športnimi in rekreacijskimi možnostmi za pionirje, mladino in odrasle bi bila tudi turistično zanimivost in posebnost. Omogočala bi tudi turistični pregled po območju naše občine itd.

Novi smučarski skakalnica bi stala okrog 200 milijonov S din. Zgradili jo bomo lahko ob zbiranju potrebnih sredstev, ki jih nakažite na žiro račun števil. 504-678-38 SK Enotnost.